

A.a – Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA)

1.1 Název

Návrh nařízení vlády o prohlášení území vybraných částí měst Františkovy Lázně, Karlovy Vary a Mariánské Lázně s léčebně-terapeutickou krajinou za památkové rezervace

1.2 Definice problému

Vláda České republiky je v § 5 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, (dále jen „památkový zákon“), zmocněna, aby svým nařízením prohlašovala území, jehož charakter a prostředí určuje soubor nemovitých kulturních památek, jako celek za památkovou rezervaci. Základním předpokladem prohlášení je, že památkové rezervace svými urbanistickými a architektonickými hodnotami přesahují regionální význam a dokumentují nejdůležitější etapy historie, kultury a vývoje civilizace. Jde i o nejkvalitnější reprezentanty určité skupiny městských celků, které byly vytipovány porovnáním památkových hodnot jednotlivých území ve skupině. Památkové rezervace by rovněž měly reprezentovat celé široké spektrum našeho hmotného kulturního dědictví. Současný soubor památkových rezervací čítá celkem 111 celků ve třech kategoriích. Nejpočetněji jsou zastoupeny památkové rezervace se soubory lidové architektury (61), dále městské památkové rezervace (40), archeologické památkové rezervace (9) a památkové rezervace bez zvláštního určení (2). Pokud se týká lázeňských měst, památkové rezervace jsou zastoupeny městem Františkovy Lázně a městem Třeboň, památkové zóny jsou zastoupeny městy Karlovy Vary, Luhačovice, Mariánské Lázně, Bechyně, Bílina, Jáchymov, Poděbrady, Teplice a obcí Karlova Studánka. Všechna lázeňská města byla za památkové rezervace či památkové zóny prohlášena začátkem 90. let. Nepochybně pouze v důsledku pozdního docenění hodnot architektury 19. století nebyly památkovou rezervací prohlášeny již dříve Karlovy Vary. Obdobně je tomu u Mariánských Lázní. V případě Františkových Lázní bylo již historické jádro prohlášeno za památkovou rezervaci, je však žádoucí již prohlášené území rozšířit o část území, které k památkové rezervaci přiléhá. Ve všech případech lázeňské místo doplňují lázeňské parky a obklopují lázeňské lesy protkané četnými stezkami a drobnými výletními stavbami. Urbanistická struktura města i okolní krajina byly formovány s respektováním přírody explicitně jako „léčebně-terapeutická krajina“ pro potřeby léčby pacientů, využívající uznané léčebné procedury, které byly zaznamenány a předepisovány klientům, pacientům. Vyznačuje se kvalitou a velkou rozmanitostí hlavních lázeňských funkcí zasazených do přírodního prostředí parků, zahrad, rekreačních ploch, promenád, projížděk, lesních cest i nabídkou sportovních aktivit. Z výše uvedeného důvodu se Ministerstvo kultury při přípravě návrhu nařízení vlády soustředilo na prohlášení léčebně-terapeutické krajiny těchto měst za památkové rezervace. Ve všech případech se jedná o lázeňská města mimořádné urbanistické a architektonické hodnoty, včetně okolní krajiny, která byla formována s respektováním přírody explicitně jako „léčebně-terapeutická krajina“. Podle stávajícího památkového zákona, pokud se prokáží skutečně mimořádné hodnoty těchto území, vláda je svým nařízením může prohlásit za památkové rezervace a tím potvrdí jejich mimořádný význam.

Charakteristika navrhovaných památkových rezervací

- **Františkovy Lázně**

Území Františkových Lázní leží v Chebské pánvi, která byla vyhlášena chráněnou oblastí přirozené akumulace vod (dále jen „Chebská pánev“), z hlediska nadřazeného celku pak náleží do Podkrušnohorské oblasti, jako její geomorfologický celek v jihozápadní části. Nadmořská výška většiny analyzovaného území se pohybuje mezi 430 až 480 m n.m. Chebská pánev je tektonická sníženina se sedimenty o mocnosti až 120 m, vyplněná jezerními jíly a písky. Nejmladší sedimenty jsou kvartérní, s ložisky slatiny, která je těžena a využívána k lázeňským účelům. Geologický význam Chebské pánve je z hlediska tektonické stavby značný. S recentní aktivitou tektonických linií souvisí specifika území a jeho velký potenciál - vývěry minerálních pramenů.

Minerální prameny vyvěrají v západní části Chebské pánve. Zvodnělé písky a pískovce s tlakovou průlinovou vodou tvoří artézskou pánev. Do zvodnělých písků a pískovců je ze zlomových trhlin krystalického podkladu přiváděn oxid uhličitý, jednak jako suchý plyn a jednak v proplyněné vodě, která je zčásti zmineralizovaná. K hlavní mineralizaci dochází prolínáním proplyněné vody silně rozloženými třetihorními písky a pískovci. Tím vzniká sestupné rameno tlakové minerální vody, zapojené do prosté minerální vody celé pánve.

Celá oblast Chebské pánve je chráněna jako přirozená akumulace vod, chráněna je rovněž celá zřidelná struktura v okolí Františkových Lázní, kde vyvěrají převážně studené kyselky. Celkově je zde zachyceno 24 pramenů. Lázeňská léčba byla od svého počátku založena na využití přírodních léčebných zdrojů, kterými jsou léčivé prameny, slatina a plyny. Prameny s vyšší mineralizací a převahou Glauberovy soli jsou užívány pro pitnou léčbu, prameny s nižší mineralizací pro koupele. Prvotně byly ve Františkových Lázních využívány pouze přírodní výrony, později však došlo k navrtání nových pramenů. Těmito zásahy byla taky zvýšena vydatnost původních zřidel.

Františkovy Lázně jsou velmi cenným a hodnotným příkladem klasicistního lázeňského města dotvořeného v období historizujících slohů. Jedinečné jsou především zachovaným původním urbanismem a kvalitou dochované zástavby, vyznačující se značně koncentrovanou a jednotně koncipovanou klasicistní, empírovou a historizující zástavbou. Lázeňské centrum obklopují rozsáhlé parky, v nichž jsou situovány jednotlivé, převážně klasicistní lázeňské objekty nad prameny. Podél obvodu lázeňského jádra prstencovitě navazuje mladší část města, tvořená velmi kvalitní architekturou lázeňských domů z období historismu.

Složitý geologický vývoj území, na němž vzniklo lázeňské město Františkovy Lázně, dal za vznik unikátním přírodním útvarům v jeho okolí. K nejzajímavějším přírodním útvarům patří vyhaslé třetihorní sopky Komorní hůrka a Železná hůrka a rozlehlé rašeliniště Soos, vyhlášené v roce 1964 Národní přírodní rezervací. Jedná se o rozlehlé území se soustavou rybníků, mokřadů, rašelinišť a slatinišť, kde vyvěrá množství minerálních pramenů a vystupuje k povrchu čistý kysličník uhličitý. Protože území, které je tvořeno neprostupným kaolinovým dnem, kam vyvěrají minerální prameny téměř bez odtoku vody, usazují se zde od čtvrtohor postupně několikametrové vrstvy rašeliny. V místech, kde se rozlévaly minerální prameny, se rašelina obohatila minerálními solemi. Vznikla tak slatina. Celá lokalita připomíná rozpukanou měsíční krajinu pestře zbarvenou vysráženými minerálními solemi. Nejatraktivnějším přírodním úkazem jsou tzv. mofety, vývěry oxidu uhličitého, který

prostupuje trhlinami přes narušený křemelinový štít. V místě výstupu vytlačí část povrchové vody, kterou uvádí jakoby do varu a na povrchu vymílá trychtýřovitou prohlubeň podobnou sopečnému kráteru.

Komorní hůrka (503 m n. m.) je vrch stratovulkánového typu s projevy erupcí lávových výlevů a vulkanického popela. Jedná se o sopku, která vznikla na rozhraní třetihor a čtvrtohor před 115–15 tisíci lety a je tak nejmladší sopkou Českého masivu. První zprávy o cíleném výzkumu sopky sahají do roku 1766, kdy nechal hrabě Zedtwitz vykopat 100 m dlouhou štolu v naději, že nalezne uhelné sloje. S dalším rozsáhlým výzkumem je spojen i J. W. Goethe, který navrhl vykopat štolu, aby se prokázalo, zda se jedná o sopku. Na náklady hraběte Šternberka byla štola v roce 1837 vyražena a poté, co byl nalezen sopouch, potvrdila, že se jedná o vulkanický původ. Poslední upomínkou na badatelské období jsou ozdobný vstupní portál a Goethův portrét vysekaný do skalního masivu. Lokalita je chráněna jako Národní přírodní památka Komorní hůrka. Další chráněnou lokalitou na území Františkových Lázní je Přírodní rezervace Amerika. Jde o rybníční komplex s břehovými porosty rákosin a ostřicových porostů, který je i význačnou tahovou zastávkou a hnízdištěm ptactva.

Krajina kolem lázeňského města byla formována s respektováním přírody jako „léčebně-terapeutická krajina“ pro potřeby léčby pacientů, využívající uznané léčebné procedury, které byly zaznamenány a předepisovány klientům, pacientům. Léčba pohybem má ve Františkových Lázních dlouholetou tradici. Místní přírodní léčivé zdroje, ve spojení s moderními léčebnými metodami, slouží především ke zmírnění potíží pacientů s degenerativními či zánětlivými chorobami pohybového aparátu i pócrázových a pooperačních stavů. Pěší turistika byla součástí komplexu lázeňské léčby a doplňkem rehabilitačního programu. V první fázi byl v lázeňském centru vytvořen ušlechtilý, komponovaný prostor formální zámecké zahrady, která se posléze přeměnila v přírodně krajinářském pojetí v anglické parky, od 30. let 19. století dále rozšiřované, až jako rozlehlý pás zeleně obklopily celé lázeňské město na severu, východě a jihu. Zástavbou rozvíjející se za hranici lázeňského města se zeleň dostala do centra města a vytvořila charakteristické prostoupení terapeutické krajiny do městského interiéru, které je dochováno dodnes. Na severu leží Starý park, nazývaný dnes Městské sady, kde byl vztyčen pomník císaře Františka I. a zřízen koncertní pavilon. Na východě se rozkládal Jitřní park (dnes Sady Bedřicha Smetany), kam byla v roce 1868 umístěna budova divadla. U kolonády Solného a Lučního pramene byl upraven rozsáhlý park Solného pramene. Mezi kolonádou Solného a Lučního pramene a Císařskými lázněmi byla upravená plocha pojmenována podle korunní princezny Stefanie park a jižní část podle císaře park Františka Josefa. Na západní straně byly Loimannovy soukromé zahrady a Loimannův park podstatným způsobem rozšířeny v Západní park (Westend-park), kde byly vybudovány tenisové kurty. V místě původního rybníka vzniklo jezírko s lodičkami u dnešní Rybářské bašty. V roce 1882 začal františkolázeňský Okrašlovací spolek zakládat městský lesopark Amerika, kde byla na břehu rybníka postavena výletní restaurace ve stylu romantických hrázděných staveb. Dokonce sem byla umístěna podle americké módy i zoologická zahrada, podle které se snad celý lesopark začal nazývat Amerika. Do konce 19. století byla vysázena alej ke Komorní hůrce a alej z Dolních Loman na Antonínovu výšinu. Od roku 1900 začal spolek systematicky vykupovat pozemky v severovýchodní části za tratí, které patřily katastrálně k Horní Vsi a vybuřoval na nich nový park zvaný Hornoveský areál. Výlety do okolí podnikali lázeňští hosté na Komorní hůrku, kde byla otevřena výletní restaurace i na Antonínovu výšinu s noblesní kavárnou a restaurací. Dále byl populární výlet do Štekrova mlýna s egerlandským hostincem v hrázděném statku. Jihovýchodně od lázeňského centra vznikl další přírodně krajinářský park, lesopark u pramene Natalie, pojmenovaný Nové sady a posléze Lesní sady. Za Slatinným potokem byla

vybudována rozhledna Salinburg na památku první zmínky o léčivých minerálních pramenech. Ve Východním parku (Ostend-park) byla, jako poděkování zesnulému předsedovi Okrašlovacího spolku a starostovi Františkových Lázní Gustavu Wiedermannovi, postavena výletní restaurace Zámeček (Dankwarten) s vyhlídkovým ochozem. Místo bylo hojně navštěvované a z vyhlídkového ochozu bylo možné shlédnout Cheb, Dyleň či Zelený vrch. Za dobrých klimatických podmínek i Smrčinu, Krušné hory a poutní kostel v Chlumu Svaté Maří.

Rovinatý terén kolem Františkových Lázní vždy lákal k procházkám, dnes poskytuje mnoho příležitostí pro jízdu na kole i jiné pohybové aktivity vhodné pro pacienty s postižením pohybového systému. Dnes jsou vycházkové cesty značené - tzv. srdíčkové trasy, které byly v roce 2004 prodlouženy a získaly dnešní podobu různě dlouhých rehabilitačních okruhů.

- **Karlovy Vary**

Karlovy Vary jsou jedním z nejvýznamnějších lázeňských měst Evropy. Vznik Karlových Varů je spojen s osobností Karla IV., který měl v údolí Teplé objevit horké vřídlo. Město se poměrně rychle rozvíjelo a rozšiřovalo po délce údolí. V polovině 16. století bylo ve městě již na 40 lázeňských domů. Přesto, že město postihly dva velké požáry, rychle se rozrůstalo a v polovině 18. století se stává známějším lázeňským centrem i v celoevropském měřítku. Rozsáhlá lázeňská část města se rozkládá v hlubokém lesnatém údolí řeky Teplé, podél které jsou soustředěny nejvýznamnější dominanty města – lázeňská zařízení, kolonády a veřejné budovy. Směrem výše do svahů a dále od centra přibývá obytných objektů, buď typu řadové, nebo vilové zástavby. Na ně pak navazují lázeňské parky s četnými lázeňskými stezkami a drobnými stavbami. Město představuje typ údolního urbanistického celku, jehož bezprostřední krajinný rámec tvoří právě lesoparky na svazích údolí. Na koncentrovanou údolní zástavbu navazuje parkové a krajinné zázemí na svazích údolí, které bylo a je nedílnou součástí lázeňských a společenských funkcí předního lázeňského centra a obě tyto části tvoří nezaměnitelný charakter lázeňského města.

Statutární město Karlovy Vary je centrem Karlovarského kraje v západních Čechách. Je největším lázeňským městem České republiky s početnými prameny minerálních vod a plní zároveň funkci střediska cestovního ruchu, kulturního, společenského a sportovního střediska celostátního i mezinárodního významu.

Karlovy Vary leží na soutoku říčky Teplé s řekou Ohří. Území města představuje výrazně antropicky ovlivněnou krajinu s velkým zastoupením přírodních hodnot. Největším chráněným územím, které zasahuje i do intravilánu města, je Chráněná krajinná oblast Slavkovský les. Veřejná zeleň s množstvím promenádních cest a četnými vyhlídkovými místy plní funkci lázeňské terapeutické krajiny. Lázeňské lesy nemají hospodářské využití, ale ochrannou funkci pro přírodní léčebné zdroje.

Správní území města Karlovy Vary má rozlohu 5 910 ha. Ve vnitřní lázeňské části města se nachází množství lázeňských domů s balneoprovozy spojenými s ubytovacími službami. Nejsou zde průmyslové provozy ani drobné řemeslné provozy.

Město Karlovy Vary se vyvinulo jako výrazně prostorově diferencované; s jednotlivými, do značné míry oddělenými částmi. Funkčně však vytváří správní jednotku, kde má nejvýznamnější funkci lázeňství. Lázeňství v Karlových Varech dosáhlo světového věhlasu a dodnes zabezpečuje uspokojování potřeb lázeňských hostů. Této funkci odpovídá také

charakter města. Historické centrum města Karlovy Vary, lázeňská část, je zasazena do hlubokého údolí řeky Teplé, podél které je soustředěna nejvýznamnější zástavba - lázeňská zařízení, kolonády, veřejné budovy i jednotlivé lázeňské domy. Lázeňské území je typické velkým podílem lázeňských služeb a ubytovacích kapacit v podobě lázeňských domů s balneoprovozy spojenými s velkým zastoupením souvisejících služeb. Lázeňství disponuje četnými léčivými minerálními prameny. Lázeňské údolí lemuje věnec vrchů, na jejichž svahy se šplhá obytná zástavba řadového či vilového charakteru. Pro zpříjemnění lázeňského korza byly budovány lázeňské parky, sady či aleje. Za dvorky lázeňských domů byly na příkrých svazích realizovány terasové zahrady, které se staly přímo fenoménem Karlových Varů. Doplněny byly v romantických úpravách pergolami, zelení porostlým loubím, kašnami, altánky. Nechyběla zde ani vinná réva. Kolem solitérních vilových objektů vznikaly rozlehlé a tajemné vilové zahrady.

Na lázeňskou část plynule navazuje obchodně správní část města s blokovým zastavěním území a hlavní komunikační tepnou, třídou T. G. Masaryka. Nacházejí se zde správní úřady, objekty soudu a bank, obchody, služby, ale i drobné provozovny. Stavební rozvoj vnitřního lázeňského území je velmi omezený s výjimkou rekonstrukcí objektů a zástavbou proluk.

Karlovarská komplexní lázeňská léčba se skládá z procedur a postupů využívajících přírodní léčebné zdroje (termální prameny, plyny, peloidy), fyzikální a pohybovou léčbu, dietní stravování a celou řadu dalších podpůrných metod. V Karlových Varech je přirozená vývěrová zóna přírodních léčivých zdrojů vázaná na intenzivní zlomové poruchy zemské kůry. V lázeňském území je dokumentováno přes 80 větších i menších výronů termominerální vody s léčivými účinky. K pitným kúram a k dalším vnitřním či zevním balneacím je dnes využíváno 14 pramenů chráněných a vyhlášených za přírodní léčivé zdroje, vytékajících v 20 pramenních vázách. Zabezpečení a zpřístupnění jejich vývěrů hrálo v urbanistické struktuře města vždy prioritní roli.

Lázeňské místo doplňují lázeňské parky a obklopují lázeňské lesy protkané četnými stezkami a drobnými výletními stavbami. Urbanistická struktura města i okolní krajina byly formovány s respektováním přírody jako „léčebně-terapeutická krajina“ pro potřeby léčby pacientů, využívající uznané léčebné procedury, které byly zaznamenány a předepisovány klientům, pacientům. Vyznačuje se kvalitou a velkou rozmanitostí hlavních lázeňských funkcí zasazených do přírodního prostředí parků, zahrad, rekreačních ploch, promenád, projížďek, lesních cest i nabídkou sportovních aktivit. Zasazení Karlových Varů v romantickém prostředí hlubokého údolí, obklopeného věncem lesů a skalních výběžků, přímo lákalo k vytvoření promenádních cest stoupajících daleko do okolních svahů. Postupně dostávaly cíle těchto cest vypointování v podobě výletních hostinců, drobných parkových stavbiček či různých památných míst, která se stala oblíbenými výletními cíli lázeňské společnosti. K oblíbeným zastávkám v blízkém okolí města patřily tzv. veřejné zahrady se stolky, kde se hostům podávalo pohoštění. Na vyhlídkových bodech s pohledem na lázeňské město vznikala četná zastavení, pavilónky, altánky, kryté chýše nebo vyhlídkové věže. Podél cest obdivovatelé lázní a vyléčení vděční lázeňští hosté zasazovali děkovné pamětní desky, vztyčovali kříže či stavěli drobné kapličky. Jsou ideálním místem pro modlitbu a tichou kontemplaci. Jednou z nejslavnějších výletních cest v Karlových Varech byla cesta z Puppových alejí do údolí, zvaném Dorotiny nivy a k Poštovnímu dvoru, s množstvím zastavení a doplněním romantických staveb jako pohledových dominant. Roku 1807 byla vytvořena takzvaná Čtyřhodinová promenáda. Lázeňská společnost se tu procházela v příjemném chládku, ve stínu, který zde díky konfiguraci terénu začínal ve čtyři hodiny odpoledne. Kultivace karlovarských lesoparků kulminovala stavbami rozhleden a restaurací na kopcích nad

městem, kam vedly i lanové dráhy.

Pobyt v přiléhající přírodě tvořil plnohodnotnou součást života hostů jak po společenské, tak medicínské stránce. Lázeňská krajina Karlových Varů je skutečně léčivou emanací látek z přírodních minerálních zdrojů. Procházkou na značených cestách s vypointováním uzlových bodů a cílových míst tak léčí nejen pohybem, který musejí lázeňští hosté na jejich zdolání vyvinout, ale také vysoce pozitivním dopadem na lidské zdraví v prostředí výronu endogenních látek na zlomech zemské kůry. Právě to činí z krajiny kolem lázeňského města Karlovy Vary unikátní terapeutickou krajinu, která skutečně léčí. Dnes plocha lesů města Karlovy Vary ve správě příspěvkové organizace Lázeňské lesy Karlovy Vary činí celkem 2281 hektarů. Karlovy Vary tak disponují rozsáhlými lesoparky protnutými lázeňskými lesními promenádami s romantickými výletními místy, nabízejícími klid pro duše lázeňských hostů.

• Mariánské Lázně

Mariánské Lázně jsou jedním z trojice proslulých západočeských lázeňských měst. Byly založeny v období klasicismu ve tvaru prstence lázeňských domů, soustředěných kolem centrálního parku s empírovými pavilony nad prameny. Mladší stavební vývoj města obohatil sídlo o velkoměstsky koncipované lázeňské domy a sakrální architekturu různých vyznání. Slané prameny na tomto území, které vlastnil tepelský klášter, byly známy již v 16. století. Plánovaný urbanistický rozvoj lázní se pak datuje od r. 1817. Mariánské Lázně jsou z urbanistického i architektonického hlediska jedním z nejlépe zachovaných a nejvýznamnějších zahradních měst v Evropě.

Město Mariánské Lázně se nachází v Karlovarském kraji, 25 km jihovýchodně od Chebu a 55 km od krajského města Karlovy Vary. Město zaujímá rozlohu 51,78 km² a žije zde 15 tisíc obyvatel. Leží na předělu ploché Tachovské brázdy a horských pásem Slavkovského lesa a Tepelské vrchoviny, které zde tvoří výraznou úpatnicovou linii. Mezi Suchým vrchem a Výhledy vniká do horského pásma hluboké údolí, jímž protéká Úšovický potok. Údolí se v severní části rozšiřuje v kotlinu trojúhelníkového tvaru, vymodelovanou Třebízského a Pstružním potokem, jejichž spojením zde Úšovický potok vzniká. Tato kotlina s četnými vývěry minerálních vod byla před vznikem lázní charakterizována značně nerovným povrchem a rozsáhlými bažinami.

V Mariánských Lázních a okolí vyvěrá na 100 minerálních pramenů s obsahem oxidu uhličitého a minerálních solí, z nichž je zachyceno a využíváno 53 pramenů. Jedná se o studené železnaté kyselky, odlišného chemického složení. K pitným kúram se používá především těchto šest pramenů: Křížový, Rudolfův, Karolinin, Lesní, Ambrožův a Ferdinandův. Mariin pramen, který dal městu název, je vývěr plynu, oxidu uhličitého. K dalším pramenům Mariánských Lázní patří: Alexandřin, Antonínův, Balbínův, Hamelika, Medvědí, Pirátův a Prelátův pramen.

Lázeňské místo Mariánské Lázně se skládá ze tří odlišných částí. Jádrem je severní centrální lázeňská část kolem Sadů Václava Skalníka a Goethova náměstí. V mimořádné koncentraci a intaktnosti ji charakterizuje architektonicky neobyčejně kvalitní architektura od klasicismu po meziválečný tradicionalismus, s těžištěm v dekorativně bohaté tvorbě poslední třetiny 19. století a počátku 20. století. Lázeňský park pokračuje širokým pásem po obou březích Úšovického potoka k jihu, kde dominují pavilony Ferdinandova a Rudolfova pramene. Kromě

toho k této druhé části náleží i nevelká, ale architektonicky velmi kvalitní a intaktní úšovická vilová čtvrť a dominantní solitéry Panoramy a Miramonte nad ní. Třetí částí je komerčně-obytné centrum města na východní straně od Hlavní třídy až po železniční trať.

Urbanistická struktura centra města Mariánské Lázně je ukončená. Je zde vysoký podíl parků a parkově upravených ploch, které obklopuje odpovídající prostorová a hmotová zástavba sídla. Mariánské Lázně jsou díky přírodně krajinářským parkům táhnoucím se až k Ferdinandovu a Rudolfovu prameni na jihu lázeňského místa a na severu kolem Lesního pramene, prvním zahradním městem v českých zemích. Obchodně správním územím je charakteristické svojí neukončenou urbanistickou strukturou s vysokým podílem ploch s možnou změnou využití.

Význačným fenoménem krajiny kolem Mariánských Lázní jsou rozlehlá rašeliniště vrchovištního typu s četnými vývěry kyselky, které byly oblíbeným cílem lázeňských hostů. První budované vycházkové cesty mířily na jih k úšovickým pramenům – k Ferdinandovu prameni, k Lučnímu, pozdějšímu Rudolfovu prameni a severně na blízké okolní vrchy, odkud byl rozhled na lázně. Vycházky k úšovickým pramenům si zvědaví hosté prodlužovali do Pottova údolí, kde vyvěrala chutná Pottova kyselka a Prelátův pramen. Na vstupu do Pottova údolí vznikla kavárna Café Freudenu, dnešní Kalifornia. Směr vycházkových cest na mýtickou Podhoru se časem odklonil přes Závišín, kde byly hostince.

Nejvíce charakteristickým vyhlídkovým místem, z kterého shlíželi do lázeňského údolí lázeňští hosté, je severní svah vrchu Hamelika. Právě odtud je město na dobových rytinách nejčastěji zachycováno. Opat Karl G. Reitenberger zde nechal postavit velký dřevěný kříž, aby jako „věčné světlo zářil lázeňským hostům“. Na úpatí vrchu stojí Goethovo odpočívadlo, pískovcový obelisk se dvěma odpočívadly, kde rád sedával J. W. Goethe s Ulrikou von Levetzow. Na vrchu Hamelika pak byla postavena rozhledna a pod ní výletní kavárna Hochwald (nyní Villa Berolina) a hotel Krakonoš (nyní Rubezahl Marienbad Schloss). K hotelu Krakonoš vedla cesta upravená jako pohádková cesta s výjevy z pohádek, jejíž součástí byla i kavárna Červená karkulka. Jiným cílem vycházek byla kavárna Café Zoo Am Berg, kde se vedle občerstvení nabízela i prohlídka zoologické zahrady.

Další významné vycházkové cíle vedly na sever od lázeňského centra. Na místě Hotelu Esplanade býval kamenolom a celý kamenitý svah se nazýval Malé Švýcarsko. Byl obdivován pro krásné partie a shluky velkých balvanů. Uprostřed svahu stojí Friedrichstein – kupa balvanů s pamětní deskou saského vladaře Friedricha Augusta II. Nad Friedrichsteinem byla postavena vyhlídka Hirtenruhe, kterou koncem století nahradila kavárna Forstwarte – Kamzík. Hosté směřovali také na golfové hřiště, kde byla postavena kavárna s pamětním kamenem Edwarda VII., který stál u založení hřiště. V lese stávala řada dalších kaváren, kde se všude nabízela káva, pohoštění i různé speciality. Na vrcholu Špičáku stál pavilón, vyhlídka pruského krále Friedricha Viléma IV. Odtud vedly vycházkové cesty – na sever Beckova cesta a na severozápad Schwarzenbergova stezka. Nedaleko stávala ještě Stefanina vyhlídka, oblíbený odpočinek věrné návštěvnice princezny Stefanie. U kapličky Lasky bylo Giselinovo odpočívadlo s lavičkou. Na plošině nad skalním výchozem u hotelu Royal se nachází Mecseryho vyhlídka.

Vycházkové cesty do okolí se stále prodlužovaly a všude se nabízelo hostům občerstvení v několika hostincích. Od kolonády Lesního pramene vedla Duncanova cesta podél Úšovického potoka přes Maxovo údolí k přehradě a Duncanově vyhlídce, která pokračovala až k přírodní rezervaci Smrad'och s lesním vrchovištním rašeliništěm a vývěry plynů (mofetami). Další

cesta vedla na Polom, kde se nacházela kavárna Alm a kavárna Sennhof, u které byly zřízeny sluneční lázně, kde se mohli lázeňští hosté slunit na lehátkách. Cesta pokračovala směrem na sever, přes výletní restauraci Nimrod, až k Smrad'ochu a vývěru Farské kyselky. V restauraci Nimrod lázeňští hosté poobědvali a zpátky do lázeňského centra se vydali cestou přes Králův kámen na severozápadě. Zpět do svého hotelu pak došli na večeri. Další oblíbené cesty vedly na západ, kolem Suchého vrchu, do míst bývalé obory knížete Metternicha. Nachází se zde rozsáhlé rašeliniště, dnes nazývané Balbínovo, a množství dalších vývěrů pramenů, z nichž nejoblíbenější je Balbínův či Medvědí pramen. Dlouhá, původně kočárová cesta, propojující Mariánské Lázně s Metternichovým zámekem v Kynžvartu, byla změněna na počátku 20. století na lázeňskou promenádu, obklopenou alejí. Dnes se nazývá Alej Svobody. Druhá přímá cesta opět s mohutnou alejí, nazývaná Schober-Allee, se dnes jmenuje Smetanova alej. Vzhledem k tomu, že se jednalo o prostor původní obory, byly tyto dvě přímé cesty propojeny ke snadnému lovu přímými průsekovými cestami. Po zpřístupnění a přeměně v lázeňský lesopark, směřovali lázeňští hosté k vývěrům kyselek a výlet ukončili v některé výletní restauraci, které byly otevřeny v objektech původních hájoven, či mysliven.

Urbánní i neurbánní krajina se tak vzájemně prolínala, aby nabízela místa k pobytu a relaxaci s lázeňskými procedurami podle prostředků a preferencí návštěvníků. Mariánské Lázně ve své historické urbanistické struktuře, stejně jako v mnoha dílčích částech, představují charakteristické svědectví, jak byly tyto ideje uskutečňovány. Urbanistická struktura města přináší ucelený doklad vývoje lázeňství a spoluvytváří komplexní obraz tohoto vývoje. Mariánské Lázně tak představují v nejvyšší kvalitě dochovanou historickou urbanistickou strukturu mezinárodního významu ve vazbě na integrálně napojenou terapeutickou krajinu mimořádné hodnoty.

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Vybrané části území měst Karlovy Vary a Mariánské Lázně jsou již vyhláškou Ministerstva kultury č. 476/1992 Sb., o prohlášení území historických jader vybraných měst za památkové zóny, prohlášeny za památkové zóny a jsou zapsány v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky. Část území města Františkovy Lázně byla nařízením vlády č. 443/1992 Sb., o prohlášení území historického jádra města Františkovy Lázně a území pevnosti Terezín za památkové rezervace, prohlášena za památkovou rezervaci.

Všechna tři města se řadí na nejpřednější místo mezi evropskými i světovými lázeňskými městy a mírou koncentrace památkových hodnot mají charakter památkové rezervace. Vlastníci nemovitostí, jak právnické tak i fyzické osoby, se při nakládání s kulturní památkou, ale také v případě nemovitostí v památkově chráněném území, řídí příslušnými ustanoveními památkového zákona, kdy plnění úkolů orgánu státní památkové péče pro kulturní památky je v působnosti obecních úřadů obcí s rozšířenou působností.

1.4 Identifikace dotčených subjektů

Přímo dotčenými subjekty jsou obce, na jejichž území se památkové rezervace rozkládají, fyzické a právnické osoby – vlastníci (správci, uživatelé) kulturních památek a nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, ale nalézají se v památkově chráněném území a orgány státní památkové péče, které jsou podle zákona příslušné k rozhodování v oblasti péče o kulturní a národní kulturní památky (obecní úřady obcí s rozšířenou působností, krajské úřady a Ministerstvo kultury). Nepřímo dotčeným subjektem je Národní památkový ústav, který jako

odborná organizace státní památkové péče zajišťuje odbornou podporu státní správy v oblasti ochrany zájmů památkové péče.

1.5 Popis cílového stavu

Hlavním cílem předkládaného návrhu nařízení vlády je doplnění stávajícího souboru památkových rezervací o města s léčebně-terapeutickou krajinou tak, aby v něm byly reprezentativně zastoupeny také nejvýznamnější památkové rezervace tohoto typu.

1.6 Zhodnocení rizika

Památky a památkově chráněná území jako nositelé informací o předchozích generacích lidského rodu jsou médiem paměti. V případě, že by nedošlo k rozšíření území, které navazuje na památkové zóny a památkovou rezervaci, a jejich prohlášení za památkové rezervace, stát by tím projevil nedostatečný zájem o památkovou ochranu hmotného kulturního dědictví a lázeňské infrastruktury. Kromě záměru zviditelnit lázeňská města ve světovém měřítku by nebylo naplněno ustanovení § 5 odst. 1 památkového zákona, kdy území, jehož charakter a prostředí určuje soubor nemovitých kulturních památek, vláda ČR je svým nařízením může prohlásit za památkové rezervace a tím potvrzuje tento jejich mimořádný význam. Současně by stávající soubor památkových rezervací nebyl v některých svých kategoriích zastoupen tímto druhem typu chráněného území. Rizikem s tím spojeným může být, že se dostaneme do rozporu se zájmy státní památkové péče podle památkového zákona i mezinárodních smluv, ke kterým Česká republika přistoupila, jako je například Úmluva o architektonickém dědictví Evropy, Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví a Evropská úmluva o krajině.

Tento návrh je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Je též v souladu s památkovým zákonem, i s ostatními předpisy v oblasti památkové péče, a přispívá k naplnění účelu těchto právních předpisů. Návrh je v souladu se Smlouvou o fungování Evropské unie, článek 167, ve kterém je mezi činnostmi Unie také uvedeno zachování a ochrana kulturního dědictví evropského významu. Aby těchto cílů bylo dosaženo, přijímá Rada EU na návrh Komise doporučení.

Předpokládá se, že prohlášené památkové rezervace budou součástí tzv. sériové transnacionální nominace "*Slavné lázně Evropy*", ve které je v současné době jedenáct měst - Karlovy Vary, Mariánské Lázně a Františkovy Lázně z České republiky, dále německá města Baden-Baden, Bad Ems a Bad Kissingen, anglické město Bath, belgické město Spa, francouzské město Vichy, italské město Montecatini Terme a dále též rakouské město Baden u Vídně. K tomu účelu vznikla mezinárodní skupina primátorů a starostů těchto lázní s pracovním názvem "*THE GREAT SPAS OF EUROPE*". Předkladatelem celé nominace je Ministerstvo kultury České republiky. Hlavním koordinátorem nominačního procesu v České republice je Ministerstvo kultury, po odborné stránce je hlavním garantem Národní památkový ústav a spolukoordinátorem je i Karlovarský kraj. Každé lázeňské město může dokázat, že významnou měrou přispívá k výjimečné světové hodnotě sériového statku.

2. Návrh variant řešení

2.1 Návrh možných řešení včetně varianty nulové

2.1.1 Varianta 0 – Ponechání současného stavu

Ponechání současného stavu, to znamená nerozšíření stávajícího souboru památkově chráněných území o nově navrhovaná území, nezohledňuje nejnovější poznatky o našem kulturním dědictví. Současný soubor již prohlášených památkových rezervací by tak nepodával ucelenou představu o hodnotách a skladbě nejvýznamnějších součástí našeho kulturního dědictví a postupně by ztrácel svou vypovídací schopnost.

2.1.2 Varianta 1 – Prohlášení vybraných památkově chráněných území za památkové rezervace

Neustále se rozšiřující poznání historických sídel, ale také kulturní krajiny v České republice umožňuje porovnávání těchto hodnot s již prohlášeným souborem památkových rezervací. Vydání předmětného nařízení vlády tak umožní představit soubor památkových rezervací, který se postupně stává skutečným výběrem nejvýznamnějších památkově chráněných území představujících široké spektrum kulturního dědictví České republiky. Prohlašovaný soubor památkových rezervací byl vybrán z podnětů podaných Národním památkovým ústavem, krajskými úřady a dalšími odborníky v památkové péči tak, aby naplňoval koncepci tohoto nařízení vlády stanovenou Ministerstvem kultury. Takto vybraná památkově chráněná území byla opět hodnocena, byla posuzována jejich autenticita a výjimečná hodnota ve vztahu ke kulturní krajině České republiky obdobného typu. Výsledkem je soubor navrhovaných lázeňských měst s léčebně-terapeutickou krajinou k prohlášení za památkové rezervace.

2.1.3 Varianta 2 – Prohlášení vybraných památkově chráněných území za památkové zóny

Zvažováno bylo také prohlášení dotčených území za památkové zóny, resp. jejich rozšíření. Tato možnost se nabízí v případě měst Karlovy Vary a Mariánské Lázně, kde by došlo k prohlášení navazujícího území za památkové zóny, což je stejná kategorie památkové ochrany. Po posouzení nebyla tato varianta vybrána, protože na území tzv. lázeňského trojúhelníku došlo již nařízením vlády č. 443/1992 Sb. k prohlášení území historického jádra města Františkovy Lázně za památkovou rezervaci. Tím by však území léčebně-terapeutické krajiny měst Karlovy Vary a Mariánské Lázně, které má obdobnou výjimečnou hodnotu, nebylo prohlášeno za památkovou rezervaci stejně jako v případě Františkových Lázní.

2.1.4 Varianta 3 – Vymezení ochranného pásma v případě již vyhlášených památkově chráněných území

Posouzena byla také možnost vymezení ochranné pásma v případě památkové rezervace a památkových zón. Jde-li o ochranu památkové rezervace nebo památkové zóny nebo jejich prostředí, je možné v souladu s § 17 památkového zákona vymezení jejich ochranné pásma. Ochranné pásmo však neslouží k ochraně vnitřního území, ale jedná se o ochranu předmětu ochrany, takže s touto variantou nebylo dále uvažováno.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

Město	Plocha/ha MPZ/MPR	Plocha/ha navrhované MPR	počet KP v území MPR/MPZ	Předpokl. nárůst KP	počet NKP	průměrný počet /rok ZS	Předpokl. nárůst ZS
Františkovy Lázně	97	367	107	5	0	56	20%
Karlovy Vary	232	1 123	119	10	3	296	20%
Mariánské Lázně	176	2 423	56	3	1	115	10%

Františkovy Lázně

Zde je nutno vzít v úvahu, že vybraná část území Františkových Lázní byla nařízením vlády č. 443/1992 Sb., o prohlášení území historického jádra města Františkovy Lázně a území pevnosti Tereziín za památkové rezervace, prohlášena za památkovou rezervaci. V území, o které se navrhuje rozšíření památkové rezervace, se jedná o nárůst cca 80 objektů, z toho o 5 kulturních památek, což odpovídá cca 20 % z celkového počtu budov v území již prohlášeném za památkovou rezervaci. Vhodných k prohlášení za kulturní památku je 8 objektů. Na zástavbu Františkových Lázní navazuje léčebně-terapeutická krajina. Území, které se navrhuje k prohlášení za památkovou rezervaci a které se týká zejména lázeňských parků a lesů, je územím stabilizovaným, v dobrém stavebně technickém stavu, nepředpokládá se výrazné navýšení požadavků na vydávání závazných stanovisek.

Karlovy Vary

V případě Karlových Varů byla již vybraná část území prohlášena za památkovou zónu, a to vyhláškou Ministerstva kultury č. 476/1992 Sb., o prohlášení území historických jader vybraných měst za památkové zóny. V území, o které se navrhuje rozšíření již památkově chráněného území, se jedná o nárůst 10 kulturních památek, které s ostatními objekty v navrhovaném rozšíření památkově chráněného území tvoří méně než 20 % z celkového počtu objektů v již prohlášené památkové zóně. Vhodných k prohlášení za kulturní památku je 13 objektů. Na již prohlášenou památkovou zónu navazuje léčebně-terapeutická krajina. Území navrhované k prohlášení za památkovou rezervaci je celkově stabilizované a dobrém stavebně technickém stavu, navýšení požadavků na vydávání závazných stanovisek se předpokládá v minimálním rozsahu.

Mariánské Lázně

V případě Mariánských Lázní byla vybraná část území rovněž již prohlášena za památkovou zónu, a to také vyhláškou Ministerstva kultury č. 476/1992 Sb., o prohlášení území historických jader vybraných měst za památkové zóny. Území léčebně-terapeutické krajiny, které se navrhuje k prohlášení za památkovou rezervaci, je poměrně rozsáhlé. Jde však o území zejména lázeňských parků a lesů, ve kterém jsou situovány 3 kulturní památky, nedojde k nárůstu požadavků na vydávání závazných stanovisek. Území je stabilizované a v dobrém stavebně technickém stavu.

3.1 Identifikace nákladů a přínosů variant

Varianta 0

Varianta 0 nepředpokládá žádné náklady, ale ani přínosy. Využitím této varianty by současný soubor památkových rezervací nezohledňoval nově získané poznatky o kulturním dědictví České republiky a současně by tento stav neodpovídal ustanovení § 5 odst. 1 památkového zákona.

Varianta 1

Tato varianta je spojena se vznikem jednorázových nákladů na prohlášení památkových rezervací. Dále budou vznikat administrativní náklady na vydávání závazných stanovisek. Náklady budou vznikat u orgánů státní správy i u vlastníků nemovitostí. Vlastníkům (správcům, uživatelům) nemovitostí, které se nachází na území, o které se rozšiřuje památková ochrana, vzniknou oproti stávajícímu stavu povinnosti a s tím spojené náklady vyplývající ze zavedení regulace podle památkového zákona, především ve vztahu k povinnosti žádat o závazné stanovisko podle § 14 odst. 2 památkového zákona. Protože se však jedná proti současnému stavu zejména o rozšíření území o léčebně-terapeutickou krajinu s vyhlídkovými místy, odpočívadly a další drobnou architekturou (lázeňské parky a lesy), které je stabilizované, bude nárůst požadavků zanedbatelný.

Náklady v důsledku promarněných příležitostí vzniknou pouze vlastníkům v území nově prohlášeném za památkové rezervace.

Varianta 2

Tato varianta je stejně jako předchozí spojena se vznikem jednorázových nákladů na prohlášení památkových zón a se vznikem administrativních nákladů na vydávání závazných stanovisek. Náklady budou vznikat u orgánů státní správy i u vlastníků nemovitostí. Vlastníkům (správcům, uživatelům) nemovitostí, které se nachází na území, o které se rozšiřuje památková ochrana, vzniknou oproti stávajícímu stavu povinnosti a s tím spojené náklady vyplývající ze zavedení regulace podle památkového zákona, především ve vztahu k povinnosti žádat o závazné stanovisko podle § 14 odst. 2 památkového zákona. Protože se však jedná o území stabilizované, bude nárůst požadavků zanedbatelný. Náklady v důsledku promarněných příležitostí vzniknou pouze vlastníkům v území nově prohlášeném za památkové rezervace.

Využitím této varianty by současný soubor sice částečně zohledňoval nově získané poznatky o kulturním dědictví České republiky, ale současně by tento stav neodpovídal ustanovení § 5 odst. 1 památkového zákona.

Varianta 3

Tato varianta je spojena se vznikem jednorázových nákladů na vymezení ochranných pásem památkově chráněných území a se vznikem administrativních nákladů na vydávání závazných stanovisek. Náklady budou vznikat u orgánů státní správy i u vlastníků nemovitostí. Vlastníkům (správcům, uživatelům) nemovitostí, které se budou nacházet v ochranném pásmu, vzniknou oproti stávajícímu stavu povinnosti a s tím spojené náklady vyplývající ze zavedení regulace podle památkového zákona, především ve vztahu k povinnosti žádat o

závazné stanovisko podle § 14 odst. 2 památkový zákon. Protože se však jedná o území stabilizované, bude nárůst požadavků zanedbatelný.

Protože ochranné pásmo však neslouží k ochraně vnitřního území, ale jedná se o ochranu předmětu ochrany, využitím této varianty by současný soubor památkově chráněných území nezohledňoval nově získané poznatky o kulturním dědictví České republiky a současně by tento stav neodpovídal ustanovení § 5 odst. 1 památkového zákona.

3.2 Náklady

S prohlášením měst s léčebně-terapeutickou krajinou za památkové rezervace jsou spojeny tyto náklady:

- náklady spojené s vydáváním závazných stanovisek pro kulturní památky a ostatní nemovitosti v území, o které bylo rozšířeno památkově chráněné území,
- náklady spojené s rozhodováním o opravných prostředcích proti rozhodnutím obecních úřadů obcí s rozšířenou působností (krajské úřady).

Františkovy Lázně

- Náklady na straně státní správy (přenesený výkon)- vydání závazného stanoviska			
<i>Druh úkonu</i>	<i>Kč/hod</i>	<i>Počet hodin</i>	<i>Celkové náklady na činnost (Kč)</i>
Zpracování žádosti o vydání závazného stanoviska	261,58	1,00	261,58
Žádost o písemné vyjádření NPÚ	261,58	1,00	261,58
Posouzení podkladů	261,58	5,00	1 307,88
Vyjádření se k podkladům	261,58	1,00	261,58
Vydání stanoviska	261,58	4,00	1 046,30
Doručení stanoviska	261,58	0,50	130,79
Dodatečné náklady - Vyjádření znalce, využití databázi správních úřadů, hmotné náklady			653,94
Náklady celkem na vydání 1 závazného stanoviska			3 923,65
Počet stanovisek			11,20
Náklady celkem			43 944,88

- Náklady majitelů nemovitostí - vydání závazného stanoviska			
<i>Činnost</i>	<i>Kč/hod</i>	<i>Počet hodin</i>	<i>Celkové náklady na činnost (Kč)</i>
Shromáždění relevantních podkladů	287,73	6	1 726,40
Žádost o vydání závazného stanoviska	287,73	1	287,73
Doplnění podkladů na žádost úřadu	287,73	3	863,20
Dodatečné náklady			575,47
Celkem na 1 majitele na vydání 1 závazného stanoviska			3 452,80
Počet stanovisek			11,20
Náklady celkem			38 671,36

Karlovy Vary

- Náklady na straně státní správy (přenesený výkon) - vydání závazného stanoviska			
<i>Druh úkonu</i>	<i>Kč/hod</i>	<i>Počet hodin</i>	<i>Celkové náklady na činnost (Kč)</i>
Zpracování žádosti o vydání závazného stanoviska	261,58	1,00	261,58
Žádost o písemné vyjádření NPÚ	261,58	1,00	261,58
Posouzení podkladů	261,58	5,00	1 307,88
Vyjádření se k podkladům	261,58	1,00	261,58
Vydání stanoviska	261,58	4,00	1 046,30
Doručení stanoviska	261,58	0,50	130,79
Dodatečné náklady - Vyjádření znalce, využití databázi správních úřadů, hmotné náklady			653,94
Náklady celkem na vydání 1 závazného stanoviska			3 923,65
Počet stanovisek			59,20
Náklady celkem			232 280,08

- Náklady majitelů nemovitostí - vydání závazného stanoviska			
<i>Činnost</i>	<i>Kč/hod</i>	<i>Počet hodin</i>	<i>Celkové náklady na činnost (Kč)</i>
Shromáždění relevantních podkladů	287,73	6	1 726,40
Žádost o vydání závazného stanoviska	287,73	1	287,73
Doplnění podkladů na žádost úřadu	287,73	3	863,20
Dodatečné náklady			575,47
Celkem na 1 majitele na vydání 1 závazného stanoviska			3 452,80
Počet stanovisek			59,20
Náklady celkem			204 405,76

Mariánské Lázně

- Náklady na straně Samosprávy - vydání závazného stanoviska			
<i>Druh úkonu</i>	<i>Kč/hod</i>	<i>Počet hodin</i>	<i>Celkové náklady na činnost (Kč)</i>
Zpracování žádosti o vydání závazného stanoviska	261,58	1,00	261,58
Žádost o písemné vyjádření NPÚ	261,58	1,00	261,58
Posouzení podkladů	261,58	5,00	1 307,88
Vyjádření se k podkladům	261,58	1,00	261,58
Vydání stanoviska	261,58	4,00	1 046,30
Doručení stanoviska	261,58	0,50	130,79
Dodatečné náklady - Vyjádření znalce, využití databázi správních úřadů, hmotné náklady			653,94
Náklady celkem na vydání 1 závazného stanoviska			3 923,65
Počet stanovisek			11,50
Náklady celkem			45 121,97

- Náklady majitelů nemovitostí - vydání závazného stanoviska			
<i>Činnost</i>	<i>Kč/hod</i>	<i>Počet hodin</i>	<i>Celkové náklady na činnost (Kč)</i>
Shromáždění relevantních podkladů	287,73	6	1 726,40
Žádost o vydání závazného stanoviska	287,73	1	287,73
Doplnění podkladů na žádost úřadu	287,73	3	863,20
Dodatečné náklady			575,47
Celkem na 1 majitele na vydání 1 závazného stanoviska			3 452,80
Počet stanovisek			11,50
Náklady celkem			39 707,20

3.3 Přínosy

- vytvoření optimálních podmínek pro zachování prostředí památkové rezervace
- vytvoření podmínek pro zachování památkových hodnot jednotlivých nemovitostí
- právní opora k prosazení zájmů památkové péče
- možnost uplatnění vynucovacích prostředků k prosazení regulace
- pozitivní vliv na rozvoj turistického ruchu

Výše uvedené přínosy jsou nevyčíslitelné.

Zajištění dlouhodobé koncepce ochrany památkových rezervací a památkových zón - dva posledně zmiňované přínosy jsou otázkou veřejného zájmu občanů České republiky na zachování a ochraně památkového fondu, který se přímo vyčíslit nedá. Jednoznačný zájem veřejnosti se však projevuje v rostoucí návštěvnosti muzeí, galerií a jiných památkových objektů. Doplněním souboru památkových rezervací se tak získává ucelený přehled o významu našeho kulturního dědictví nejen u nás, ale i v evropských souvislostech.

3.4 Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

Investice do uchování a zhodnocení kulturního dědictví mají především příznivý vliv na udržení jedinečného historického prostředí, které je svým významem nenahraditelné a neocenitelné. Současně znamenají i zvýšení zájmu o tyto památky a tím i navýšení příjmů z cestovního ruchu v dané oblasti. Nepředpokládají se zvýšené nároky na veřejné rozpočty, včetně státního rozpočtu, co se týká poskytování příspěvků na obnovu kulturních památek.

4. Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Doporučuje se přijmout variantu 1 z důvodu popsanych přínosů. Nejsou předpokládáné žádné zvýšené požadavky na státní rozpočet nebo veřejné rozpočty. Dopady na podnikatelské prostředí jsou z pohledu zvýšení atraktivity (zejména lázeňské a turistické) daných lokalit převážně přínosné, rovněž lze předpokládat pozitivní vliv na životní prostředí. Nepředpokládají se ani sociální dopady, ani negativní dopady na rovnost mužů a žen.

Přijetí nulové varianty by znamenalo, že nebudou zohledněny nejnovější vědecké poznatky a soubor památkových rezervací nebude doplněn o další hodnotná území, která významným

způsobem reprezentují mimořádnou kvalitu a šíří našeho kulturního dědictví v kontextu urbánních hodnot architektonických celků ve spojení s kulturní krajinou s léčivými zdroji.

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

Návrh nařízení vlády nepředpokládá zavedení žádných nových nástrojů k jeho uplatňování nebo vynucování. Tyto jsou již obsaženy v příslušných ustanoveních památkového zákona. Jak již bylo několikrát zmíněno, smyslem nařízení vlády o prohlášení památkových rezervací lázeňských měst je především nový pohled na památkovou hodnotu vybraných území. Lze předpokládat, že jeho naplňování ze strany státní správy nebude činit žádné potíže, neboť je standardní činností orgánů státní památkové péče.

6. Přezkum účinnosti regulace

Přezkum účinnosti bude prováděn na základě sledování a pravidelného vyhodnocování podkladů z kontrol prováděných v rámci dozorové činnosti běžnými metodami správní kontroly a dozoru prováděné zejména obecními úřady obcí s rozšířenou působností a krajským úřadem.

7. Konzultace a zdroje dat

Na zkoumání významu památkově chráněných území, míry koncentrace památkových hodnot zejména hodnot urbanistických a architektonických se podílejí odborníci mnoha profesí. Nové vědecké informace o těchto územích přibývají s jejich průzkumem, hodnotí se typy památkových rezervací a památkových zón, které byly dosud poněkud opomíjeny a teprve v současné době se stávají středem zájmu. Problematika byla konzultována s Karlovarským krajem, dotčenými městy, a Národním památkovým ústavem, který zpracoval podkladové materiály. Podkladem byly i veřejně přístupné údaje z katastru nemovitostí.

Zdroje dat:

Kuča K., 1998: Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, 2. a 3. díl

Kuča K., Kučová V., 2000: Principy památkového urbanismu

Kuča K., Zeman L., 2006: Památky Karlovarského kraje, Koncepce památkové péče v Karlovarském kraji

Zeman L., Kuča K., Kučová V., 2008: Západočeský lázeňský trojúhelník, Západočeské lázně vybrané k nominaci na zápis do Seznamu světového dědictví UNESCO,

Zeman L., 2008: Západočeský lázeňský trojúhelník II, Západočeské lázně v kontextu evropského lázeňského dědictví

Ústřední seznam kulturních památek České republiky

8. Kontakty na zpracovatele RIA

Ing. arch. Hana Šnajdrová, odbor památkové péče, tel. 257 085 419, e-mail: hana.snajdrova@mkcr.cz – odpovědná za věcnou problematiku

JUDr. Renata Pešková, odbor legislativně právní, tel. 257 085 293, e-mail: renata.peskova@mkcr.cz – odpovědná za legislativní úpravy textu